

1. Els fets

“LEVANTE

Martes, 13 de abril de 1993

La Guardia Civil realiza controles en las carreteras de Castellón para localizar al asesino.

Un miembro de un grupo nazi asesina de un navajazo a un antirracista en Montanejos.”

La plaça de Montanejos plena de gom a gom, la nit benigna d'abril i el ganivet automàtic de guardes marrons que espera pacientment a la butxaca de Gerardo. I la conversa dels divuit anys, la il·lusió i la passió, com si Agnès i Jaume i Ferran i els altres fossin els únics a la plaça i no se sentís l'udol dels llops que sura per damunt de les paraules, premonitori. Perquè els havia vist a l'autobús, dos dies abans i els havia reconegut.

—Aquell parell són dels de Marxalenes. Mala gent —va avisar els companys—. No els feu cas, em cerquen a mi.

I la plaça és una ronda de gent, lents dispèptics del balneari que fan la volta abans d'anar-se'n al llit, jove que entra i surt dels locals, davant la indiferència dels del poble que fa estona que han apagat la tele i miren de dormir, tot i el soroll que puja del carrer, “maleïts forasters que trenquen la pau els dies de festa”, com si no se sentís el clam de l'acer, assedegat de sang jove.

Guillem va parlant amb Agnès i amb Ferran. Riuen. Passegen lentament, gloriosament, davant l'església del poble, amb l'urc dels divuit anys i un davassall de vida que se'ls enfila per l'espina, els escalfa la post del pit i els guspireja als ulls.

De sobte, se li enfosqueix la cara, se li tesen els músculs i la sang li bateja als polsos, premonitòria. Els ha vist, fatxendes, a l'aguait.

—Els de Marxalenes ens controlen. Alerta!

Però la ronda de gent continua, els allunya, els amaga, els cobreix, els separa, en un joc macabre del gat i la rata, del ganivet automàtic de guardes marrons que s'ofega de desig a la butxaca del Gerardo, de la mà entre-suada del Pedro que requereix perllongacions d'acer.

Carrer de Sant Vicent a les petites. Pedro i Gerardo s'acosten a Guillem. Els altres del grup de Marxalenes, una mica més enllà, vigilen. I l'udol del llop s'imposa a la bonior de l'ambient, i trenca els vidres de la nit i de la calma.

—Ei, tu, SHARP de merda! —l'un.

—Jo sóc nazi —l'altre.

—Llepaculs de moràpios i negrates! —l'un.

—Me cague en ta puta mare i en ton pare si saps qui és —l'altre.

—Quan manen els meus, us penjarem a tots els independentistes pels collons a la plaça de bous —l'un.

—I farem de València la capital del Quart Reich —l'altre.

—Heil!

—Heil!

I els braços drets es tesen a la romana, assenyalant la negror del cel, com si volguessin estrangular les estrelles en un holocaust renovellat.

El temps es congela. Dies després i, els teus amics, es fan creus que tot passés en uns segons. És com si les busques dels rellotges de Montanejos s'haguessin aturat a mig camí entre dos quarts i dos quarts i cinc de dues de la matinada, en un ralenti que repetiran i repetiran en cerca de tots els detalls, esventats per la sang que ha de brollar i malmetre's pel carrer de Sant Vicent.

I tu, Guillem Agulló, fill de Guillem i de Carme, t'alzines amb la ira dels justos. La provocació ha ferit el nervi mateix de la teva essència. La igualtat, la pau, el país. És com si una descàrrega elèctrica et tesés els músculs i et drecés els pèls. Saps que tens raó i vols cridar-ho per fer callar el verí provocador.

—Feixistes! —els crides.

No tens por. Ets jove, ets fort, t'amara la claror d'una vida intensa, et protegeix la profunda saviesa de la gent del teu poble, t'empenyen l'amor, la veritat i la justícia.

—Me cague en la puta, els racistes eixos dels Marxalenes! —cria Ferran, en veure't acorralat.

Ell i Arantxa amics teus, s'acosten per trencar el cercle, amb un gest de precaució que et dirigeixen i que vol frenar-te, per evitar allò que ja ningú ni res podrà evitar. Et coneixen, Guillem, i saben que no defugiràs el perill, que t'enfrontaràs a la provocació, que desafiaràs la foscor amb la

fermesa dels teus ulls malalts i l'única arma de la veritat.

Però Pedro els frena. Hi està acostumat. Són moltes agressions, moltes provocacions, molts assalts els que mouen el seu puny dret. I els artells colpegen amb força la cara de Ferran. El xiquet trontolla. Arantxa l'estira, retrocedeixen tots dos.

—Mira com fuig este cabró! —cria el de Marxalenes, amb raucar brutal, als companys que riuen i criden.

Ho has vist, Guillem i t'has adonat que ja no valen les paraules, que ara tot es redueix al gest bestial. La violència que detestes, l'única que entenen ells, que els fa sentir importants, segurs en un món d'inseguretats que odien perquè no entenen, que volen destruir amb el cop de puny, amb la puntada de peu, que volen negar en sang perquè no hi hagi ocells, ni cançons, ni ulls clars, ni pells fresques, ni l'amor, ni, sobretot, les paraules, les paraules, les paraules altes i clares que els espanten perquè no n'entenen el dring, ni la dolçor ni en senten l'alè càlid, Guillem.

De sobte t'has adonat de tot això. I encara no tens por. Ja no en tindràs mai, Guillem, perquè és tan enorme la injustícia del cop de puny, de la puntada de peu, del ganivet automàtic que no la pots entendre, que no ets capaç de comprendre-la perquè no té cabuda en la cambra orejada, la senyera estelada, o la silueta del país —països— que estimes, les fotos de Wembley, el llibre de la Roig, la cinta dels Pets, els cartells dels actes reivindicatius, l'escalfor de la mare, la fermesa del pare, l'alegria enjogassada de les germanes, i també dels amics, els amics...

El mirall es trenca a la nit de Montanejos. I una realitat bruta, s'escola dels bocins, repta per terra, se t'arrela als peus i et petrifica per sempre més, Guillem.

Gerardo et colpeja. De primer ho fa amb el got que duu a la mà. Després amb els punys i amb els peus. Retrocedeix cap a la foscor del carrer de Sant Vicent, protegint-te amb els braços, com si no t'acabessis de creure el que passa. Els altres de Marxalenes riuen. Però encara no intervenen. Són espectadors de privilegi, de moment.

Jaume i Juli en veure-ho, s'acosten, intenten aturar l'agressió. Per un

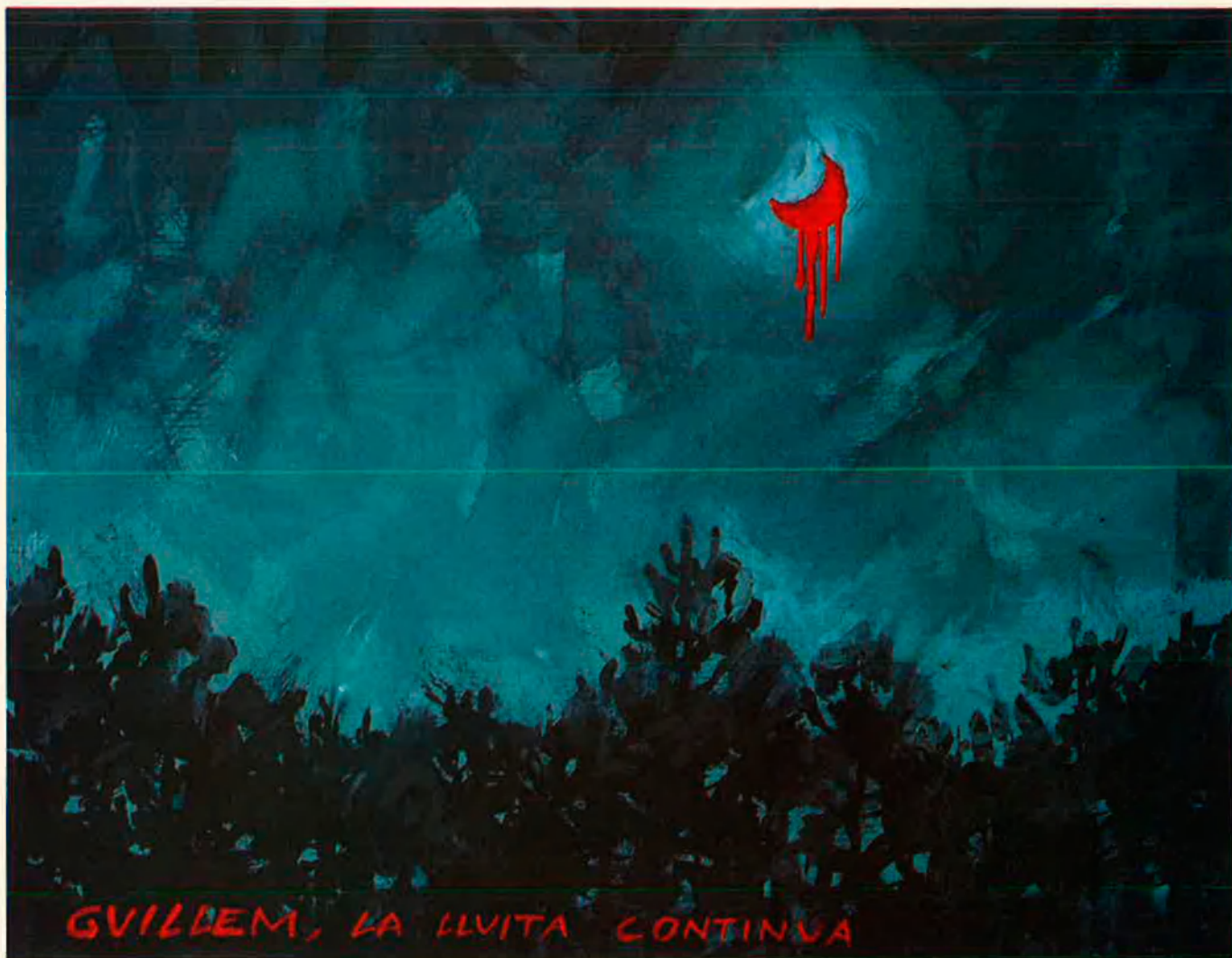
moment ho aconsegueixen. Gerardo s'atura. Mira al seu voltant, en cerca d'ajut, no sap què fer. Tu, Guillem, respires alleujat. S'ha acabat. Però Pedro es llança damunt dels teus amics. Colpeja Juli, empenya Jaume. Els fa fora a cops. Els altres del grup de Marxalenes tanquen l'entrada del carrer de Sant Vicent. Amb prou feines distingeixes les seves cares, Guillem. Però saps que totes són iguals, que tots elles fan la mateixa ganyota cruel, repetida que ja no res esborrarà.

—Qui vols que et pegue primer?— et pregunta Gerardo i et clava un cop de puny. Et protegeixes amb els braços. Els de Marxalenes s'han situat darrere teu. Un d'ells et colpeja amb una llanterna. Sents un tro a dins el cap, una calrada que t'entela la vista i la primera sang que et regalima pel coll i et xopa l'esquena. Potser, aleshores, Guillem, t'adones que el que et passa és més que un malson. D'una banda hi ha el dolor que et baixa per la base del coll, et retruny a l'esquena i t'afluixa les ca-

mes. De l'altra, les imatges es fan molt borroses, tots els rostres es confonen en un sol rostre i el carrer de Sant Vicent és com l'habitació de l'hospital quan et vas despertar, amb l'ull embenat.

Pedro et clava una puntada de peu i riu. Intentes defensar-te però el cop amb la llanterna ha minvat les teves forces. Llavors crides, però no et reconeixes la veu. Ets a Burjassot, sa i estalvi, ets a Wembley, brandant la senyera i Koeman, Koeman, Koeman... Gerardo t'apunyega la cara.

Els teus amics, Jaume, Ferran, Agnès i els altres intenten ajudar-te, criden.

—Deixeu-lo!

—Feixistes!

—Ajudeu-nos!

La gent de la nit, convertida en marbre o en sal o en pedra morta s'allunya benpensant, s'endinsa en la closca protectora o mira cap a un altre costat, per por de trencar la benignitat de la nit d'abril, la ronda de la plaça de Montanejos, la bonior de les converses que no deixen dormir, encara, la gent del poble que es regira al llit.

Agnès ha agafat Pedro pel braç, en un intent d'aturar-lo. I finalment apareix el ganivet automàtic de guardes marrons. Desficiós, ha sortit de la butxaca de Gerardo i s'ha encauat a la mà suada de Pedro, com l'argument definitiu, únic, omniscent que crearà ritmes propis i engolirà paraules, crits, pantaixos, gestos i la poca llum que hi ha al carrer de Sant Vicent.

—Si no t'apartes et talle!

Agnès retrocedeix. Pedro la deixa i t'ataca amb el ganivet automàtic de guardes marrons.

—Pren, fill de puta!

Els onze centímetres i dos mil·límetres d'acer t'encaren, Guillem. Et protegeixes de forma instintiva, com pots. Sents els talls als braços, a les mans. No, encara no tens por, només sorpresa, només ràbia, només dolor. Un de la banda t'agafa el braç esquerre. Riu. Gerardo t'agafa el braç dret. Riu.

—Ja et tenim!

Penses que prest s'acabarà i que podràs descansar i que el cap i els braços ja no et faran mal i que ho podràs explicar a Agnès, Ferran, Jaume, a Arantxa, i als altres, com quan els contaves els teus secrets i les teves il·lusions, el país, la feina, l'esport, l'amor, Guillem... Però veus la cara de Pedro. Suada, amb els ulls botits i el rictus de l'assassí.

La mà esquerra de Pedro t'agafa per la nuca i t'obliga a acostar-te cap a ell. Et resisteixes. Sents el seu alè a la cara,

amb l'escalfor de l'odi, de la bestialitat.

La ganivetada penetra pel pit, buscant el bessó de la vida. Quatre centímetres d'acer en ple cor. I la nit de Montanejos es congela, Guillem, i s'escapa amb el doll de la teva sang, esclata en una blancor fosca i definitiva que desbloqueja els rellotges, *arriba España* i enceta el ritme dels braços alts, ...*con la camisa nueva que tu bordaste en rojo ayer*, que s'allunya, s'allunya, es fon... *volverán banderas victoriosas* i torna a l'habitació orejada i lluminosa, amb la senyera estelada, la silueta del país —països— que estimes, les fotos de Wembley, el llibre de la Roig, la cinta dels Pets, els cartells dels actes reivindicatius, l'escalfor de la mare, la fermesa del pare, l'alegria enjogassada de les germanes ...*impasible el ademán*.

Fragment del llibre *La mort de Guillem*, de **Jaume Fuster**.

València-Barcelona-Biniali, octubre de 1994-octubre de 1995.